

1 priedas. Mitologinės sakmės.

Velnių ponaitis

Pernai jau sutemus ėjo kažkoks ponaitis, visus gąsdindamas. Matyt, buvo koks velnias, žmogumi apsitaisęs.

Atėjo nuo Pašilių, bet, priėjęs prie Mazgeikų kiemo tvoros, dingo, lyg gyvas žemėn būtų įlindęs.

Per tvorą, upelį ar kryžkelę dvasios negali pereiti, todėl, kai tiktai prieina, ir dingsta.

Apsisaugoti nuo visokio pikto būdavo tveriamą daugybė aštrių tvorų, per kurias nepereina ne tik gyvuliai, bet ir piktosios dvasios.

Upytės vaiduokliai

Ties Raudondvariu, kur Nevėžis įteka į Nemuną, yra vieta, Upyte vadinama. Visi plepa, jog tenai dažnai vaidenasi.

Kartą naktį ėjo Mazgeika keliu pro Upytę. Tamsoje jam kažkas pasirodė – lyg šuo, lyg meška, ir eina paskui. Žmogus nusigando, žegnojasi, o baidyklė seka iš paskos nieko nepaisydama, vis kaskart eidama didyn ir baisyn. Žmogus iš baimės jau vos begali paeiti. Kai tik priėjo kryžkelę, baidyklė dingo, lyg, rodos, žemėn įlindo.

Mat, sako, šmėklos ir piktosios dvasios kryžkelės pereiti negali, todėl čia dingsta nė ženklo nepalikdamos.